

PIENIÄ TEKOJA

Lahden Ammattikorkeakoulu
Muotoiluinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Korumuotoilu

Opinnäytetyö AMK
Kevät 2018
Liisi Ensola

Ohjaaja: Pekka Koponen
Opponentti: Nana Åsten

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön päätavoitteena on suunnitella ja valmistaa korumallisto, jossa käytetään CD-levyä koruissa jalokiven tapaan.

Kirjallisessa osiossa käydään läpi korumalliston taustalla vaikuttaneita asioita, korun merkitystä ja olemusta sekä jalokivien eettisyyttä. Lisäksi pohditaan mistä eri osa-alueista korukenttä koostuu. Lyhyesti käydään läpi, mitä CD-levy on ja millaisia kierrätyskorut yleensä ovat.

Omat tuotteet ja testaukset –osiossa tarkastellaan, miten CD-levyä voisi käyttää korumateriaalina. Lopullisia tuotteita edeltävä prosessi käydään läpi pääpiirteittäin. Valmiit tuotteet esitellään työn lopuksi.

Avainsanat: Eettisyys, Koru, CD-levy, Kierrätyskoru, Suomalainen design

ABSTRACT

The main goal of the graduation project is to design and create a jewelry collection in which old CDs are used.

The written part consists of the things behind the collection, what is the meaning and the essence of jewelry in general and the ethical problems of gemstones. The different sectors of the jewelry field are also considered as well as what CDs are made of and what recycled jewelry is usually like.

The last part is about how CD can be used in jewelry. The production process behind the final products is reviewed in details. The final products are introduced at the end.

Key words: Ethical, Jewelry, CD, Recycled jewelry, Finnish design

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3	6.	Omat tuotteet ja testaukset	15
2.	Mikä tekee esineestä arvokkaan?	4	6.1	Opinnäytetyön lähtökohdat	15
3.	Jalokivien eettisyys	5	6.2	Miksi juuri nämä materiaalit?	16
3.1	Jalokivikauppa ja sen ongelmat	5	6.3	Oman malliston tavoitteet	17
3.2	Timantti brändinä	6	6.4	Prosessin kulku ja kokeilut	18
3.3	Myyjän vastuu?	7	7.	Lopuksi	26
4.	Mitä korut ovat	8	8.	Malliston tuotteet	27
4.1	Mikä koru on? Korun tarkoitus			Lähteet	
4.2	Korukenttä	9		Liitteet	
4.3	Mikä on puku- tai trendikoru?	10			
4.4	Mikä on arvokoru?	11			
4.5	Mikä on taide- tai nykykoru?	12			
5.	Vaihtoehtoiset materiaalit	13			
5.1	CD-levy materiaalina	13			
5.2	Kierrätyskoruista	14			

1. JOHDANTO

Kierrättäminen, tavaroiden ja esineiden käyttäminen loppuun tai uuden tarkoituksen löytäminen niille on minulle tärkeää. Minua kiinnostavat esineiden taustalla olevat ajatukset ja niihin liittyvä tunnearvo. Jossain vaiheessa elinkaartaan tavarat saattavat jäädä turhiksi ja tarpeettomiksi. Tuolloin mieltäni helpottaa, jos voin antaa niille uuden elämän. Nähdäkseni on myös ekologiselta kannalta viisaampaa hyödyntää jo tuotettua materiaalia uusin tavoin, kuin tuottaa jatkuvasti uutta.

Opinnäytetyöni tavoitteena on tarkastella miten kierätysmateriaalit, tässä tapauksessa vanhat CD-levyt, soveltuvat käytettäväksi koruissa jalokivien tapaan. CD-levyjä käytetään koko ajan vähemmän ihmisten kuunnellessa musiikkia digitaalisessa muodossa. Nurkista tulee siis tulevaisuudessa löytymään kasoittain ylimääräisiä CD-levyjä, joten halusin tutkia, voisinko hyödyntää niitä koruissa.

Taidekoruissa on aina käytetty paljon vaihtoehtoisia materiaaleja ja niitä on yhdistetty arvometalleihin, kuten kultaan ja hopeaan. Haluaisin tuoda tämän taidekorujen maailmasta tutun ilmiön myös arki-käyttöön tarkoitettuun koruun. Vaihtoehtoisten materiaalien tutkiminen kiinnostaa minua myös siitä syystä, että en ole täysin vakuuttunut timanttien ja jalokivien eettisyydestä.

Työni taustalla vaikuttavat voimakkaasti käsityön sekä suunnittelun arvon esille tuominen. Pohdiskelen sitä, mikä tuo esineelle sen arvon; tuleeko se kalliista materiaaleista, käsityöstä tai ajatuksista töiden taustalla. Haluan myös tarkastella lyhyesti jalokivituo-tannon eettisyyttä. Lisäksi tutustun koruihin ilmiönä ja pyrin kartoittamaan hieman korujen kenttää ja tarkastelemaan, mihin omat koruni siinä voisivat sijoittua.

Tarkoituksena on suunnitella hopeaa ja CD-levyä yhdistävä korumallisto, josta löytyy arki- sekä juhla-käyttöön soveltuvia, helposti toisiinsa yhdisteltäviä koruja. Niiden tulee olla helposti lähestyttäviä, laadukkaana näköisiä, miellyttävän tuntuista sekä kestäviä. Suunnittelussa on otettava huomioon se, että mallit soveltuvat piensarjatuotantoon. Toivoisin että korut herättäisivät huomiota ihan tavallisissa ihmisissä, mutta myös, että sellaiset ihmiset, joita niiden taustalla olevat aatteet kiinnostavat, löytäisivät ne.

Prosessin aikana tein erilaisia kokeiluja CD-levyjen muokkaamiseksi. Tarkastelin sen ominaisuuksia sekä mahdollisuuksia käyttää sitä korumateriaalina. Kirjallisessa osassa kerron malliston taustalla vaikuttaneista asioista.

2. MIKÄ TEKEE ESINEESTÄ ARVOKKAAN?

Tätä kysymystä pohdiskelin valitessani opinnäytetyöni aihetta. Mietin, miten ihmiset tulevat näkemään koruni ja niissä käytetyn erikoisen materiaalin. Helposti voisi ajatella, että niitä ei pidettäisi yhtä arvokkaina, kuin esimerkiksi jalokivikoruja. Tavoitteenani kuitenkin on, että koruni muistuttaisivat enemmän arvokorua kuin esimerkiksi puku- tai trendikorua. Koin että tämän saavuttamiseksi CD-levyn rinnalle tarvitaan jokin ihmisille jo ennestään tuttu materiaali. Sellainen, joka mielletään sopivan arvokkaaksi arkikäyttöön tarkoitettuun koruun.

Prosessin aikana nousi esille kysymys, tarvitsisiko koruissa olla lainkaan jalometallia, vai voisivatko ihmiset arvostaa koruja vain hyvän muotoilun takia. Saimi Joutsu on miettinyt tätä samaa aihetta opinnäytetyössään. Hän pohtii, koostuuko esineen arvo materiaaleista, muotoilusta, ideasta vai kenties käsitteellisyydestä (Joutsu, 2017, 10). Omasta mielestäni esineen arvoa ei voi mitata pelkästään kalliilla materiaaleilla, vaan siihen vaikuttavat myös niiden taustalla olevat ajatukset ja tarinat, tunne-arvo sekä käsityö.

Käsityölle on osattu antaa oma arvonsa jo Fabergén aikoina: ”Yksinkertaisen lähes arvottoman jalokiven käyttö korussa oli täysin sopusoinnussa Fabergén filosofian kanssa. Muotoilu ja työn laatu antoivat korulle sen arvon.” (Tillander-Godheim, 2011, 52). Voisiko sama päteä myös käsin tehtyihin koruihin, joissa on käytetty vanhoja CD-levyjä? Vaikuttaisi siltä, että käsin tekemisessä on yksi syy siihen, miksi esimerkiksi massatuotettu koru ei tunnu niin arvokkaalta kuin käsityönä tehty, vaikka molemmissa olisi käytetty täsmälleen samoja materiaaleja. Ihan kuin käsin tekeminen, ajatukset ja tarinat niiden taustalla antaisivat korulle sen ”sielun”.

Voitaneen sanoa, että ihminen on oikeastaan määritellyt sen, mitä pidetään arvokkaana. Drutt English ja Dormer, 1995, kertovat kirjassaan *Jewelry of our time, art, ornament and obsession*, miten jalometallit tai -kivet eivät itsessään luonnon raaka-aineina ole kalliita. Ihminen valmistaa luonnon materiaaleista esineitä, jolloin hän työllään tekee niistä arvokkaita. Myös tämä tukee ajatusta siitä, että käsityö lisää esineen arvoa.

Uskoakseni ihmisten kokemukseen arvokkuudesta vaikuttavat hyvin paljon mielikuvat ja tottumukset. Tietyn näköiset ja tietyn tyyppiset korut mielletään heti ensinäkemältä arvokkaammiksi, kuin toiset. Tässä suuri vaikutus lienee juuri esineen muotoilulla ja toteutuksen laadulla. Minun on siis pystyttävä omien korujeni kohdalla vastaamaan näihin haasteisiin.

Koruissa arvo ei tule vain materiaalin arvosta tai teknisestä toteutuksesta vaan taustalla on paljon muutakin (West, 1998, 7). Uskon, että myös eettisyys voi olla yksi esineelle arvoa antava tekijä. Korujeni taustalla on paljon ajatuksia eettisyydestä ja ekologisuudesta. Kenties taustatarinan esiintuominen saisi asiakkaat ajattelemaan näitä asioita, sillä Elsi Rauhalan opinnäytetyössään *Läpinäkyvä, eettiset arvot jalokivissä ja koruissa*, tekemän tutkimuksen mukaan kuluttajilla ei ole tarpeeksi tietoa koruihin liittyvistä eettisistä ongelmista. (Rauhala, 2015, 49).

Uskon, että eettisille ja ekologisille koruille tulee olemaan kysyntää lähitulevaisuudessa. Rauhala on opinnäytetyössään, tutkinut ihmisten tietämystä ja kiinnostusta eettisiin koruihin ja vaikuttaisi siltä, että erityisesti nuori sukupolvi kiinnittää entistä enemmän huomiota näihin seikkoihin myös

koruissa. Rauhala kertoo, miten eettisyyteen liittyvät mielipiteet ovat yleensä melko pysyviä, sillä ne pohjautuvat ihmisen arvoihin. Nuorten ihmisten arvot on tärkeää ja kannattavaa ottaa huomioon, sillä he ovat tulevaisuuden kuluttajia, eli asiakkaita. (Rauhala, 2015, 48)

Kaupallinen koru muokkaa yleisön käsityksiä koruista (Mustonen & Altarriba, 2009, 6.). Ihmisten mielikuvia arvomateriaaleista on vaikea muuttaa, mutta ainakin niiden rinnalle voi tuoda vaihtoehtoja ja antaa asiakkaan tehdä oma valintansa oman arvomaailmaansa pohjaten.

3. JALOKIVIEN EETTISYYS

3.1. JALOKIVIKAUPPA JA SEN ONGELMAT

Timanttiteollisuuden alkuajoista lähtien tuotantoon on liittynyt paljon laitonta toimintaa; salakauppaa ja -kaivuuta, ihmisten orjuuttamista ja huijauksia. 1930-50 luvulla Afrikassa viranomaiset yrittivät useaan otteeseen rajoittaa laitonta kauppaa esimerkiksi asettamalla lakeja, joiden mukaan maiden johto omistaisi automaattisesti maat, joista timantteja kaivetaan. Näin timanttien tuotantoa olisi saatu kannattavammaksi ja se olisi edesauttanut koko maan taloutta. Korruptio ja byrokratian aiheuttamat ylimääräiset kustannukset saivat kuitenkin timanttien tuottajat myymään kivensä enemmän laittomille kauppiaille, kuin valtiolle. (Allen, H. ym. 1988, 145)

1990-luvun lopulla Afrikassa käytiin sisällissotia. Useiden maiden sotilasryhmittymät rahoittivat aseiden hankintaa myymällä raakatimantteja. Näitä timantteja kutsutaan veritimanteiksi tai konfliktitimanteiksi. 2000-luvun alussa ihmisoikeusjärjestöt yhdessä timanttikauppaan osallistuvien maiden kanssa solmivat Kimberleyn sopimuksen, jonka mukaan kaikissa myytävissä timanteissa on oltava mukana sertifikaatti, jossa vakuutetaan, että ne eivät ole konfliktitimantteja. Kimberleyn sopimus velvoittaa sopimuksen piiriin kuuluvat maat tiettyihin ehtoihin sanktioiden uhalla. Timantteja toimittavien maiden on mm. vakuutettava, että heidän timanttinsa eivät ole konfliktitimantteja. (Timantit.com, viitattu 28.2.2018)

Mutta voimmeko luottaa timantteja toimittavien sanaan? Olen hieman skeptinen, kun kyseessä on maita, joiden viranomaisten keskuudessa on ollut hyvin paljon korruptiota ja monista yrityksistä huolimatta laitonta toimintaa ei ole saatu kokonaan tyrehdytettyä. *”Tällä hetkellä sekä Sierra Leonessa että Angolassa on saatu aikaiseksi rauhansopimus, joten konfliktitimanttien myynti on huomattavasti vähäisempää kuin aiemmin. Osa YK:n sanktioista on jo purettu. Tästä huolimatta kansainvälinen timanttiteollisuus ei ole tuudittautunut hyvänolontunteeseen, vaan on ottanut merkittäviä askelia laittomien timanttien kaupan tyrehdyttämiseksi.”* (Timantit.com, 28.2.2018)

Timantit ovat niin suuri bisnes, että ne houkuttelevat helposti huijareita ja oman onnensa onkijoita. Virallisista sopimuksista huolimatta ei voi koskaan olla takeita siitä, mistä timantit todella ovat peräisin tai millaisissa olosuhteissa ne on kaivettu. Nykypäivänä ei ehkä enää ole kyse ”veritimanteista”, mutta silti kaivostyöläisten työolosuhteet huolettavat. Keskustellessani suomalaisen jalokivialan ja gemmologian asiantuntijan kanssa olen saanut sellaisen käsityksen, että nykypäivänäkkin jalokivikaivoksissa työskentelevillä on hyvin alkeelliset olosuhteet. Turvatoimet kaivosalueilla niin tarkkoja, ettei sinne päästetä ulkopuolisia, joten olot pysyvät salassa. Alueet ovat usein vartioituja, suljettuja alueita (Allen, H. ym, 1988, 124). Sama pätee ilmeisesti vielä nykypäivänäkkin.

Jalokivikauppa perustuu hyvin pitkälti luottamukseen myyjien sekä ostajien välillä (Rauhala 2015, 21.). Ymmärtääkseni timanttikauppaan liittyy nykäänkin paljon huijaamista. Aitojen kivien sekaan

saatetaan laittaa väarennöksiä ja päinvastoin, sillä toimittajien on saatava lupaamansa kiverät eteenpäin luvatus ajan sisällä maineensa menettämisen uhalla. Timanttien saapuessa Eurooppaan on mahdotonta enää sanoa, ovatko ne peräisin laillisilta myyjiltä, millaisissa oloissa tai mistä ne on kaivettu (Allen, H. ym, 1988).

Rauhan opinnäytetyössä kerrotaan, miten esimerkiksi Kimberleyn sopimuksen sertifiointi koskee vain raakatimanttieriä. Kivien hionnan jälkeen niiden alkuperää on erittäin haastavaa selvittää. Rauhala kuvaa myös miten jalokivikauppaan liittyy usein huijauksia esimerkiksi kivien alkuperästä, jotta niistä saataisiin enemmän rahaa. Usein jalokivikauppaa pyörittävät sotilaalliset järjestöt ja tuotoilla ne rahoittavat omaa toimintaansa hankkimalla muun muassa aseita. Kivet viedään maasta ja hionnan jälkeen ne myydään eteenpäin jonakin muuna, kuin mitä ne oikeasti ovat. Valvonta saattaa olla vähäistä ja viranomaiset saattavat ottaa vastaan lahjuksia. (Rauhala, 2015, 18)

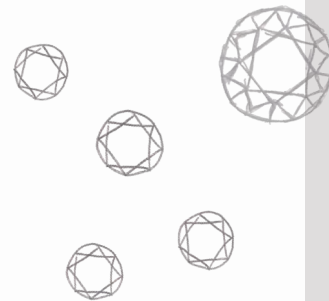
3.2 TIMANTTI BRÄNDINÄ

Miksi erityisesti timanttia arvostetaan niin paljon, vaikka se ei mineraalina itseasiassa ole kovin harvainen? Onhan se toki kivistä kovin ja kestävin ja omaa kauniin loiston. Mikä saa ihmiset aina valitsemaan timantin, vaikka muitakin hyviä vaihtoehtoja olisi tarjolla? Vastaus on timantin hyvä brändäys. Timanttiyhtiöt tekevät lujasti töitä luodakseen kuluttajille mielikuvan siitä, että timantti on se ainoa oikea kivi esimerkiksi vihkisormukseen. (Diamond Road –dokumentti).

Synteettinen timantti on keksitty, mutta niiden valmistaminen vaatii todella suuret määrät energiaa, (Diamond Road -dokumentti) jolloin ne eivät ole kovin ekologisia. Synteettisiä timantteja käytettäessä voitaisi olla varmoja, että niihin ei liity ihmisoikeusloukkauksia. Synteettinen timantti on ominaisuuksiltaan täsmälleen samanlainen, kuin luonnon kivi. Joten jos esimerkiksi vihkisormukseen valitaan kiveksi timantti vain sen kestävyysvuoksi, miksi se ei voisi olla synteettinen? Timanttibisnes tuo kuitenkin koko ajan esille, että timanttien täytyy olla aitoja luonnon kiviä ja voi olla että maallikot eivät edes ymmärrä, mitä synteettinen timantti tarkoittaa vaan he saattavat sekoittaa sen esim. timantin ”jäljennöksiin”, kuten moissanittiin tai zirconiin. Timanttibisneksen markkinakoneisto käyttää tätä tietämättömyyttä hyväkseen ja pyrkii samalla ylläpitämään vallalla olevaa mielikuvaa timanttien ylivertauudesta.

Kaikki tämä vain bisneksen vuoksi. Bisneksen josta hyötyvät eniten länsimaiden markkinointikoneistot eivätkä ne, jotka näitä luonnonmineraaleja kaivavat. Kaivajat eivät välttämättä edes ymmärrä niiden arvoa. Heillä ei välttämättä ole muuta vaihtoehtoa, kuin työskennellä kaivoksissa. (Timantin tie –dokumentti)

Keskustellessani suomalaisen jalokivialan ja gemmologian ammattilaisen kanssa olen saanut sellaisen käsityksen, että suurta osaa timanteista pidetään varastossa suurissa pankkiholveissa ja vain tietty määrä päästetään markkinoille. Näin timanttimonopolia pidetään yllä. Tämä mahdollistaa sen, että timantin hinta pystytään pitämään tasaisena. Timanttibisneksestä hyötyvät lähinnä länsimaiden välittäjät ja kauppiat, ei niinkään ne maat, joista kivet tulevat. Onneksi työtä näiden asioiden hyväksi tehdään kokoajan, sillä vaikuttaisi siltä, että tarvetta muutoksille on. (Rauhala, 2015, 21.)

3.3 MYYJÄN VASTUU

Mistä me kivien kanssa työskentelevät voimme ikinä olla täysin varmoja kivien eettisyydestä? Kivet kulkevat niin monien välikäsien kautta, ennen kuin ne päätyvät kultasepänpöydällemme. Kuten jo aiemmin mainitsin, hionnan jälkeen kivet saattavat sekoittua keskenään, ja niiden alkuperän selvittäminen olisi hyvin kallista ja vaivalloista. Tavallaan jo se, että käytämme tai haluamme käyttää jalokiviä saattaa ruokkia laitonta toimintaa jossain päin maailmaa. Eli jalokivien kysyntä voi mahdollisesti saada aikaan jotakin epäeettistä. Varminta siis olisi olla käyttämättä jalokiviä lainkaan tai sitten pyrkiä ostamaan kivet suoraan niiden kaivajilta ja hiotuttua ne itse.

Elsi Rauhala on tutkinut opinnäytetyössään suomalaisten kiinnostusta ja tietämystä korujen eettisyydestä. Hän on myös haastatellut kahdeksaa korualan yrittäjää jalokiviin liittyen. Hänen tutkimuksestaan ilmenee, että erityisesti nuoret ovat nykyään kiinnostuneempia korujen sekä niiden materiaalien alkuperästä. Tutkimuksen mukaan ihmiset olivat halunneet esimerkiksi varmistaa, etteivät käytettävät timantit olleet ”veritimanteja”, joku asiakkaista oli halunnut käyttää ainoastaan kierrätettyjä kiviä eettisiin syihin vedoten. (Rauhala, 2015, 32) Mielestäni tämä osoittaa, että ihmisten arvomaailma on menossa siihen suuntaan, että kiinnostus eettisiin koruihin on kasvussa ja markkinat niille ovat jo olemassa.

Mutta mikä on korun valmistajan tai myyjän vastuu, kun mietitään korujen eettisyyttä? Mitä vastaamme, kun asiakas kysyy kivien tai materiaalien alkuperästä? Usein korun tekijän tiedot käytettävistä kivistä jäävät hyvin vähäisiksi. Värijalokivien kohdalla saatetaan tietää maa, josta kivet tulevat, mutta oikeastaan mistään tiedoista ei voida mennä takuuseen, ellei ole itse ostanut raakakiviä. Timanttien kohdalla voidaan mainita Kimberleyn sopimus, joka saattaa rauhoittaa

asiakkaan mieltä. Sadan prosentin varmuutta kivien eettisyydestä ei kuitenkaan voida antaa, sillä Kimberleyn sopimus koskee vain raakakivieriä ja laittomia timantteja saattaa sekoittua niiden joukkoon kivien hiontavaiheen jälkeen jolloin niiden alkuperää on hyvin vaikea enää selvittää. (Timantit.com, viitattu 28.2.2018))

Mielestäni on ongelmallista, että jalokivien välittäjiin ja maahantuojaan luotetaan niin sokeasti (Rauhala 2015). Näkisin että ongelma ikään kuin siirretään pois omalta vastuulta; ”Minä kysyin, onko tämä kivi eettinen ja myyjä antoi ymmärtää, että hänen näkemyksensä mukaan siihen ei liity mitään epäeettistä”. Myyjä sanoo näin jättäen tavallaan päätöksen eettisyyden määrittelystä ostajalle, sillä hänkään ei voi täysin vakuuttaa kiven olevan eettinen, koska todennäköisesti kivi on jo läpikäynyt useamman välikäden. Jokaisen kiven alkuperän selvittäminen olisi mahdollista, mutta melko haasteellista ja tulisi hyvin kalliiksi. Tätä samaa ovat sanoneet Elsi Rauhalan haastatteluun osallistuneet kultasepän alan ammattilaiset. Vaikka ongelmat tiedostetaan, tuntuu asioiden muuttaminen ja parantaminen liian vaikealta, joten on helpompi vain sulkea silmät ongelmalta. (Rauhala, 2015, 32)

4. MITÄ KORUT OVAT?

4.1 MIKÄ KORU ON? KORUN TARKOITUS

En ollut ajatellutkaan, miten vaikeaa on määritellä, mikä on arvokoru, mikä on pukukoru tai mikä on taidekoru. Mitä enemmän näitä tarkastelin, sitä enemmän yhtäläisyyksiä huomasin, vaikka yritin ennemminkin etsiä, miten kutkin korut eroavat toisistaan. Yhteneväisyyksiä on melkein enemmän kuin eroavaisuuksia esimerkkinä voisin mainita taide- ja pukukorut. Näitä koruja määriteltäessä sanotaan usein, että molemmissa käytetään edullisia, vaihtoehtoisia materiaaleja, harvemmin jalometalleja tai -kiviä. Pukukoruun liitetään harvemmin mitään taiteellisia aatteita, saati sitten suunnittelijan nimeä, vaan ne ovat melko lailla massatuotettuja, kun taas taidekorut ovat uniikkikappaleita. Niitä voitaisiin siis sanoa toistensa vastakohdiksi (Meilach, 2003, 7).

Mitään selkeää jakoa eri korukenttien välille on vaikea määritellä, sillä vaikuttaa siltä, että suuri merkitys korujen luokittelulle on ihmisten omilla mielikuville. Uskoisin, että on olemassa kirjoittamattomia sääntöjä, ihmisten oman mielen luomia lokeroita, joiden perusteella suurin osa luokittelee erimerkiksi taidekorun taidekoruiksi.

Mutta mikä yleisesti ottaen on *koru*? Korut saavat usein inspiraatiota muista taiteista ja voivat ottaa kantaa esimerkiksi yhteiskunnallisiin ilmiöihin, kuten muussakin taiteessa. Suurempi taidekenttä ei määrittele koruja taiteeksi. Sana ”taide” määrittelee esineelle tietynlaisen statuksen. Se ikään kuin asettaa esineen korkeampaan asemaan, kuin sanat ”käsityö” tai ”design”. Usein korut asetetaan juuri näihin kahden kategoriaan huolimatta siitä, että monilla korujen

tekijöillä on töidensä taustalla samoja aiheita ja ajatuksia, kuin muillakin taiteilijoilla. Symboliikka ja metaforat ovat tärkeitä, mutta samalla koruesineet ovat usein myös eritavoin merkityksellisiä omistajilleen. (Druitt English & Dormer, 1995, 13,14)

Tavallaan korun voisi mieltää mukana kannettavaksi pienoisveistokseksi, mutta se ei kuitenkaan ole sitä. On ajateltu, että veistos tai maalaus esitetään tilassa, jossa se tulee ymmärretyksi. Se ei ole sidoksissa johonkin tiettyyn tilaan, kun taas korun tarkoitus ymmärretään sen suhteesta kehoon tai pukeutumiseen joko käsitteellisesti tai fyysisesti. (Druitt English & Dormer, 1995, 68)

Koruja ei pidetä ihmisille elintärkeinä. Saatetaan jopa sanoa, että ne ovat turhia. Koruja kuitenkin ostetaan paljon esimerkiksi lahjaksi. Niihin liittyy usein voimakkaasti tunnearvo, sillä monesti ne muistuttavat jostakin merkittävästä elämäntilanteesta tai tapahtumasta. Korut voivat toimia kantajaansa kannustavina esineinä, tai käyttämällä tietynlaisia koruja voidaan ilmaista mielipiteitä tai aatteita (Druitt English & Dormer, 1995, 13, 14, 15).

Koru on muutakin kuin koriste tai statussymboli. Ihmisillä on usein tarve omistaa jotakin pientä, henkilökohtaista, mutta kestäväää (West, 1998, 7). Mielestäni korulla ei tarvitse välttämättä olla sen suurempaa tarkoitusta, kuin tuoda iloa käyttäjälleen. Mielestäni yllä oleva sitaatti ”*kauneus on funktio*” kuvaa hienosti korun syvintä olemusta.

”Kauneus on funktio”

*”Loppujen lopuksi
kaikki oli vain turhuuksien turhuutta.”*

4.2 KORUKENTTÄ

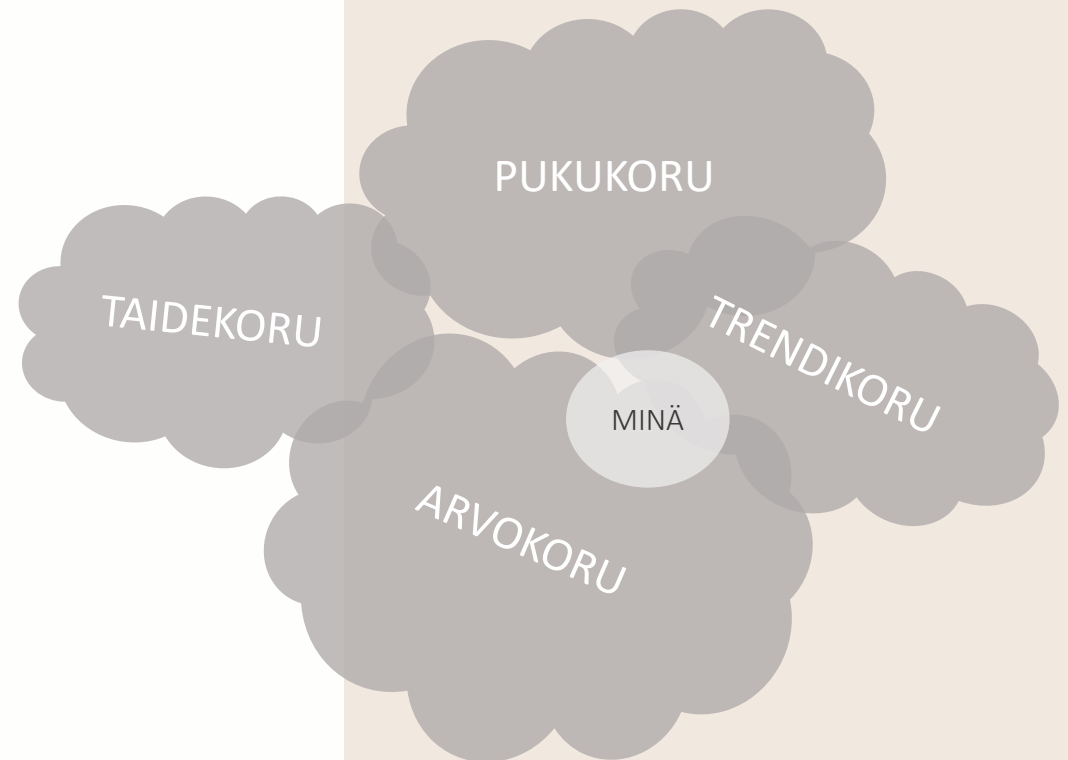
Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa minulla oli mielikuva siitä, millaisia haluaisin tulevan mallistoni korujen olevan. Halusin, että ne olisivat vakavasti otettavia ja muotoilultaan ajattomia. Ajatuksenani oli, että ne muistuttaisivat enemmän arvo-, kuin pukukorua. Minun täytyi kuitenkin selvittää itselleni, mitä se oikeastaan tarkoitti.

Etsiessäni tietopohjaa opinnäytetyötäni varten huomasin, miten vaikea eri korujen määrittäminen on. On mahdollista yrittää asettaa erilaisille koruille tiettyjä kriteereitä, mutta joka tapauksessa kentät menevät lomittain toistensa kanssa (Kaavio 1). Kriteereinä voidaan pitää esimerkiksi korussa käytettyjä materiaaleja. Tarkkoja rajoja eri kenttien välille ei voida vetää, vaan ihmisten mielikuvilla on hyvin suuri merkitys. Uskon, että ihmiset tietämättään luokittelevat tietyn näköiset korut tiettyyn kategoriaan.

Esimerkkinä voisin puhua hieman puku- ja taidekorusta. Mikäli niitä kuvaillaan sanallisesti voidaan huomata, miten paljon yhteistä niissä on. Pukukorun määrittelmänä voidaan pitää esimerkiksi seuraavanlaisia seikkoja: Pukukoruissa on käytetty paljon erilaisia, arkisiakin materiaaleja, eikä niissä yleensä käytetä jalometalleja tai -kiviä. Sama pätee tavallaan myös taidekoruun, sillä niihin on usein käytetty vaihtoehtoisia materiaaleja, kuten esimerkiksi muovipusseja tai nappeja. (Tolkien & Wilkinson, 1997, 6.)

Toisaalta puku- ja taidekoruja erottavat seikat ovat melko selkeitä. Pukukorut ovat usein massatuotettuja, kun taas taidekorut ovat tietyn taiteilijan tekemiä uniikkikappaleita. Pukukorun tarkoitus on keveästi ilahduttaa kantajaansa, kun taas taidekorun taustalla on usein jokin syvällisempi merkitys, jota taiteilija on työllään pyrkinyt tuomaan esille. (Tolkien & Wilkinson, 1997. Picasso, 1988, 8. Meilach, 2003, 7.)

Yhteenvetona voitaisiin sanoa, että korukentän eri alueet joka tapauksessa sivuavat toisiaan jonkin verran. Niissä saattaa olla joitakin yhteneväisyyksiä, ja raja-alueille sijoittuvia koruja voi olla vaikea sijoittaa kummallekaan niistä. Voidaan vain todeta, että korussa on esimerkiksi vaikutteita sekä puku- että taidekorusta tai taide- ja arvokorusta. Tämän analyysin ja seuraavien lukujen perusteella sijoittaisin itseni ja oman korumallistoni johonkin arvo- ja trendikorun välimaastoon (Kaavio 1).

4.3 MIKÄ ON PUKU- TAI TRENDIKORU?

Pukukorut ovat koruja, jotka on suunniteltu pidettäväksi jonkun tietyn asun kanssa, tai koruja, jotka noudattavat sen hetkistä tyyliä (Tolkien & Wilkinson, 1997, 6.). Pukukorut ovat usein arkisista materiaaleista valmistettuja, niissä ei ole jalometalleja tai -kiviä. Ne ovat usein värikkäitä ja näyttäviä, eikä liian vakavasti otettavan näköisiä. (Picasso, 1988, 6, 8.)

Illustrated Dictionary of jewelry -kirja määrittelee pukukorun vapaasti suomennettuna näin: *”Edullisia, sarja tuotettuja, tiettyyn asuun sopivia, jalokivikoruja imitoivia tai sellaisia, joissa on uutuuden viehätystä ja ne liittyvät lyhytaikaiseen tai ohimenevään muotitrendiin. Niitä saa muista, kuin kultasepäniikkeistä. Ne ovat yleensä massatuotettuja, mutta voivat olla myös hinnakkaita kuten esim. Chanel tai Christian Dior.”* (Newman, 1981, 81). Mielestäni tämä vanha määritelmä pitää vielä nykypäivänäkin melko hyvin paikkansa. Ehkä sanana pukukoru kuulostaa jo hieman vanhahtavalta. Onhan se peräisin 1920-luvulta (Tolkien & Wilkinson, 1997)

Nykypäivänä pukukorun rinnalle on mielestäni noussut ns. trendikoru, sillä se täyttää oikeastaan tämän pukukorun määritelmän. Mutta kyllä mielestäni esimerkiksi H&M:llä tai Glitterissä myytävät korut ovat aivan selkeästi pukukoruja. Ne jäljittelevät jalokivikoruja, mutta materiaaleina on halpoja metalleja sekä lasikiviä tai muovia. Joukossa on myös muotitrendien mukaan vaihtelevia malleja. Korut ovat edullisia ja kaikkien saatavilla. Niitä pidetään hetki ja trendien muuttuessa ne vaihdetaan uusiin. (Tolkien & Wilkison 1997, 8.)

4.4 MIKÄ ON ARVOKORU?

Arvokoru—sanalle on vaikea löytää tarkkaa määritelmää. Jos kirjoitat internethakuun hakusanaksi ”arvokoru” tai ”precious jewelry”, löydät lähinnä huutokauppakamarien sivuja, joilla myydään jalokivistä sekä -metalleista valmistettuja koruja. Ne ovat usein vintagea ja sana *design* vilahtaa silmien eteen tuosta. Arvokoruissa (precious jewelry) käytetään lähes ainoastaan arvokkaita materiaaleja, kuten kultaa, timantteja, helmiä sekä jalokiviä (Tolkien & Wilkison 1997, 9.).

Ensimmäisenä arvokorusta tulee mieleen juuri kulta ja timantit, mutta nähdäkseni myös hyvällä suunnittelulla ja käsityöllä on merkitystä. Mielestäni arvokoru on sellainen, joka kestää aikaa. Se, että netissä kaupataan nimenomaan vintage-koruja ja Design-klassikoita kertoo varmasti juuri tästä.

Suomalaisista korubrändeistä luokittelisin arvokoruiksi esimerkiksi Laponian. Heillä design on pääroolissa ja koruissa käytetään jalometalleja. Itse mieltäisin myös Kalevala Korun sekä Lumoavan arvokorujen kenttään. Ne ovat kuitenkin suuremman yleisön saavutettavissa laajan valikoimansa, erilaisten materiaalivaihtoehtojensa sekä korujen eri variaatioiden ansiosta. Tällöin jokainen voi löytää itselleen sopivan vaihtoehdon. Tavoitteeni on, että omat koruni asettuisivat korukentällä juuri Kalevala Korun tai Lumoavan kaltaisten korujen kanssa samalle alueelle.

4.5 MIKÄ ON TAIDEKORU TAI NYKYKORU?

Yleinen ohje voisi olla, että esine luokitellaan *korutaiteeksi*, mikäli sillä on jonkinlainen suhde kehoon tai kehollisuuteen. Esine ei välttämättä edes muistuta perinteisellä tavalla mitään korua, mutta se voidaan luokitella korutaiteeksi, mikäli sillä on jokin suhde kehoon. Esimerkiksi Marjorie Schrik kuvailee töitään vapaasti suomennettuna näin: *"Työni on veistoksellinen kannanotto, joka on täydellinen, vaikka se olisikin irrallaan vartalosta, silti se on rakennettu ja on olemassa ihmisvartalon takia. Ajatus siitä, että ihmisvartalo kykenee kantamaan suuria esineitä sekä fyysisesti, että visuaalisesti kiehtoo minua."* (Druitt English & Dormer, 1995, 67.) Taidekorua ei siis välttämättä ole tarkoitettu käytettäväksi, vaan sillä on jokin muu tarkoitus, jota voi verrata muihin taideesineisiin. Teoksen taustalla on taiteilija, jolla on ollut jokin ajatus tai ilmiö, jota hän pyrkii koruesineellään ilmentämään.

Kehollisuudella voidaan tarkoittaa korun ripustetavuutta, jolloin se on suunniteltu puettavaksi johonkin tiettyyn kehon osaan tai se voi myös tarkoittaa kehollisuuden pohtimista muilla tavoin. Esimerkiksi materiaalit voivat olla ihmisen tai eläimen kehosta peräisin, teos voi olla ikään kuin kehon tilallinen jatke tai se voi aiheuttaa kehossa erilaisia tuntemuksia. Myös teoksen lähtökohdat voivat olla peräisin kehosta, eikä vartalon tarvitse esiintyä työssä fyysisesti, vaan se voi olla myös kulttuurillinen viittaus siihen. (Mustonen & Altarriba, 2009, 7.)

Taidekoru on taiteilijan valmistama uniikkikappale, jonka suunnittelun kautta hän tuo esille ideansa samaan tapaan, kuin kuvataiteilija maalaa kanvaasille tai kuvanveistäjä talttaa marmoriin. Periaatteessa ne ovat tuotantoon valmistettavien korujen vastakohtia. Usein koru saattaa myös pitää sisällään hienovaraisen viestin kantajastaan. (Meilach, 2003, 7.)

Illustrated Dictionary of Jewelry määrittelee taidekorun vapaasti suomennettuna näin: "Suunnittelultaan erittäin omalaatuisia esineitä, joissa on käytetty vaihtelevia materiaaleja, jotka eroavat perinteisesti korukentällä käytetyistä materiaaleista" (Newman, 1981, 78.). Taidekoruissa voidaan käyttää jalo- tai korukiviä, mutta eritavoin, kuin kaupallisissa tuotteissa (Meilach, 2003, 8.). Jotkut taiteilijat välttävät kalliita kiviä tai muita kallisarvoisia materiaaleja. Silloin töiden arvo painottuu usein niiden kauneuteen tai siihen, että ne on tehty käsityönä. (Meilach, 2003, 8.)

Nykytaide on uusi ja pieni ala. Se, määritelläänkö nykykoru taiteeksi vai ei, riippu hieman siitä, keneltä sitä kysytään. Materiaalit, tekniikat sekä korun kehollinen suhde ovat korutaiteessa pääosassa. Käytettävyys ei ole niinkään tärkeää vaan omanlaisensa kauneuskäsitys sekä se, mitä korulla tai teoksella halutaan viestiä. (Mustonen & Altarriba, 2009, 6.)

KUVA 4. Esimerkki taidekorusta.

5. VAIHTOEHTOISET MATERIAALIT

5.1 CD-LEVY MATERIAALINA

Kirjaimet *CD* tulevat sanoista *Compact Disc*. Se on levyke, jolle voidaan tallentaa optisessa muodossa olevaa dataa, kuten musiikkia, elokuvia tai tietokone-ohjelmistoja. CD:n pääasiallinen materiaali on polykarbonaatti. Sen päällä on ohut alumiinikerros, joka on suojattu lakkakerroksella. Lakkakerroksen päälle on voitu vielä painaa levyn etiketti. Polykarbonaatti on muovipolymeeri. Siitä valmistetaan CD-levyjen lisäksi esimerkiksi kypäriä sekä suojalasiensinsejä, sillä yksi sen ominaisuuksista on hyvä iskunkestävyys. Polykarbonaatti on myös helposti työstettävä materiaali. Polykarbonaatti kestää huonosti liottimia, kuten ammoniakkia ja lipeää, joka tulee ottaa huomioon, mikäli CD:tä käytetään korumateriaalina. (Wikipedia, viitattu 2.4.2018.)

Informaatio on tallennettu CD-levylle pitkänä spiraalimaisena nystyräjonona, ja se kiertää levyn sisäreunasta ulkoreunaan. CD-soittimen lukijapää havaitsee ja tulkitsee näiden nystyröiden perusteella levylle tallennetun tiedon. (Wikipedia, viitattu 2.4.2018.) Mielenkiintoista on, että CD-levyä kuumentaessani se alkoi sulaa ja nuo informaationystyrät ilmestyivät näkyviin.

CD-levyjä ei voi kierrättää, vaan ne tulee hävittää sekajätteen mukana. Nykypäivänä suurin osa sekajätteestä poltetaan jätteenpolttolaitoksissa, joten ne eivät onneksi joudu kaatopaikoille. (HSY, PHJ, viitattu 28.2.2018) Näin siis Suomessa. En osaa sanoa, millaista jätteiden lajittelu on esimerkiksi kehitysmaissa,

mutta lienee sanomattakin selvää, että mikäli polykarbonaatti joutuu kaatopaikalle, ei sen maatumisen tule tapahtumaan aivan muutamassa vuosituhannessa.

Miten CD sitten voisi sopia korumateriaaliksi? Ainakin kestävyytensä kannalta sen voisi kuvitella soveltuvan hyvin istutettavaksi koruun jalokiven tavoin. Tietenkään se ei vastaa kiven kestävyyttä, mutta uskoisin, että sitä voisi kohdella hieman luonnon helmen kaltaisesti. Helmetkään eivät kestä kovia liuottimia ja niiden pinta hankautuu helposti.

5.2 KIERRÄTYSKORUISTA

Tarkastellessani kierrätysmateriaaleista tehtyjä koruja huomasin, että usein minua häiritsee niissä se, että muokkaamaton materiaali näkyy liian selvästi, eikä istu kokonaisuuteen. Kun tunnistan, mikä materiaali on kyseessä, näen korua katsoessani vain sen, esimerkiksi pullon korkin. On myös olemassa kauniita kierrätyskoruja, mutta usein niissä itse materiaali katoaa muuntuessaan osaksi korua. Tämä ei tarkoita, etteikö alkuperäinen materiaali olisi vielä tunnistettavissa, kun vain osaa katsoa.

CD:tä ei ole paljonkaan käytetty korumateriaalina muuten kuin askartelumielessä, hyvin yksinkertaisilla tavoilla muokattuna. Tämä ei mielestäni anna korusta arvokasta mielikuvaa. Korut saattavat myös näyttää epämukavilta. Niissä saattaa olla teräviä reunoja tai kulmia, eivätkä ne istu kunnolla kantajansa päälle. Materiaalit, kuten esimerkiksi jotkin metallit, saattavat myös aiheuttaa ihoreaktioita.

Haluan tehdä omista koruistani helposti lähestyttäviä, miellyttävän tuntuisia sekä näköisiä. En halua, että CD näkyy selvästi, vaan että se on olennainen osa korun kokonaisuutta. Tavoitteenani on myös, että korut näyttävät laadukkailta.

Ohessa esimerkkikuvat, joiden avulla pyrin selvittämään, mitä tarkoitan laadukkaalla. Molemmissa koruissa on käytetty vanhoja pullonkorkkeja. Ylemmässä kuvassa olevan Ruusa-käädyn on tehnyt korumuotoilija Saara Ruskola. Alempaa kuvaa väheksymättä on todettava, että muotoilijan valmistama koru samasta materiaalista vaikuttaa laadukkaammalta. Korkkeja on muokattu niin, että ne luovat yhdessä eheän kokonaisuuden ja ovat todennäköisesti miellyttävät päällä. Korkkien kruunureunus on kuitenkin vielä tunnistettavissa, kun korua tarkastelee lähempää.

Oman mallistoni kohdalla haluan, että huomio kiinnittyy ensin koruun kokonaisuutena ja vasta sitten ihminen alkaa miettimään, mikä ”kivi” niihin on istutettu. Vaikka CD:tä onkin muokattu, voi sen sateenkaaren väreissä hohtavan pinnan vielä tunnistaa.

KUVA 5.

KUVA 6.

6. OMAT TUOTTEET JA TESTAUKSET

6.1 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Kierrättäminen, kiertotalous ja kestävä kehitys ovat muuttuneet vuosien varrella aina vain tärkeämmiksi aiheiksi minulle. Pyrin vähitellen lisäämään näitä elementtejä omaan elämäni ja haluan ilmentää niitä myös tulevissa töissäni. 100%:n lupausta luomusta tai ekologisuudesta en pysty antamaan, mutta uskon että pienetkin askeleet eettisyyttä kohti ovat tärkeitä. Haluan omalta osaltani olla tukemassa tällaista ajatusmaailmaa. Arvostan luontoa ja pyrin parhaani mukaan tekemään sellaisia valintoja, jotka kuormittavat sitä mahdollisimman vähän.

Taidekoruissa on aina käytetty paljon vaihtoehtoisia materiaaleja sekä esimerkiksi löydettyjä esineitä. Niiden aihealueet liittyvät myös usein luontoon. Olin jo pitkään ajatellut, että minusta olisi hienoa saada tätä samaa ajatusta tuotua myös ”tavalliseen” koruun. Toivoisin, että ihmiset osaisivat arvostaa koruissani sitä, että ne on valmistettu käsin, toki laitteiden avustuksella. Olisi myös hienoa, mikäli ajatukset eettisyydestä tavoittaisivat asiakkaat. Haluan käyttää koruissani CD-levyn kappaleita ja kiinnittää ne koruun samaan tapaan kuin jalokivet.

Yhtenä ajatuksenani oli tarjota vaihtoehtoja koruissa käytettäville jalokiville. Toisaalta halusin myös löytää uuden käyttötarkoituksen vanhoille CD-levyille. Oma suhtautumiseni jalokiviin on hieman skeptinen, sillä en voi ikinä olla varma kuka ja millaisissa oloissa ne on kaivanut tai hionut.

Haluan osoittaa ihmisille, että koru voi olla kaunis ja käytännöllinen, vaikka siinä olisikin käytetty erikoista materiaalia. Muoto on tarkoituksella hyvin pelkistetty, sillä toivoin sen vetoavan mahdollisimman laajaan asiakaskuntaan. Ajatuksena oli myös, että koru olisi mahdollisimman monikäyttöinen. Oman kokemukseni mukaan suomalaiset käyttävät arkena melko pieniä koruja, joten halusin vastata tähän tarpeeseen. Ajattelin myös, että ainakin näin aluksi on hyvä, että koru muistuttaa perinteistä jalo-kivikorua, jolloin sen käyttötarkoitus on helpompi mieltää. On myös ihmisiä, jotka kaipaavat näyttäviä koruja ja materiaalia testailllessani koin kyllä houkutuksia lähteä viemään työtä siihen suuntaan, mutta päätin pysyä hyvin yksinkertaisessa mallissa.

Koruissa CD ei hyppää silmille, vaan ensin voisi luulla, että siihen on istutettu jokin kivi. Tämä juuri oli yksi tavoitteistani. Toivoisin, että tällä tavoin voin osoittaa ihmisille, että vaihtoehtoisista materiaaleilla voi korvata esimerkiksi jalokiven. Jalokivikoruissa saattaa usein olla pelkkä kaunis kivi istukassaan, mutta halusin tuoda koruun kuitenkin myös jotakin muotoilullisempaa, jonkin ripauksen *minua*. Muodon löytäminen tuotti minulle erittäin paljon hankaluuksia, sillä olin asettanut koon hyvin pieneksi ja halusin aiheen jotenkin liittyvän korujen taustalla oleviin ajatuksiin.

6.2 MIKSI JUURI NÄMÄ MATERIAALIT?

CD-levy valikoitui materiaaliksi siitä syystä, että olin käyttänyt sitä jo jonkin verran aiemmin ja pidin sen kauniista pinnasta. Olin pohdiskellut, miten niiden pinnan kiiltoa ja heijastusta voisi käyttää hyödyksi. Lisäksi olin miettinyt, että CD:t tulevat pian tarpeettomiksi, ihmisten kuunnellessa musiikkia vain digitaalisessa muodossa, joten materiaalia olisi runsaasti saatavilla.

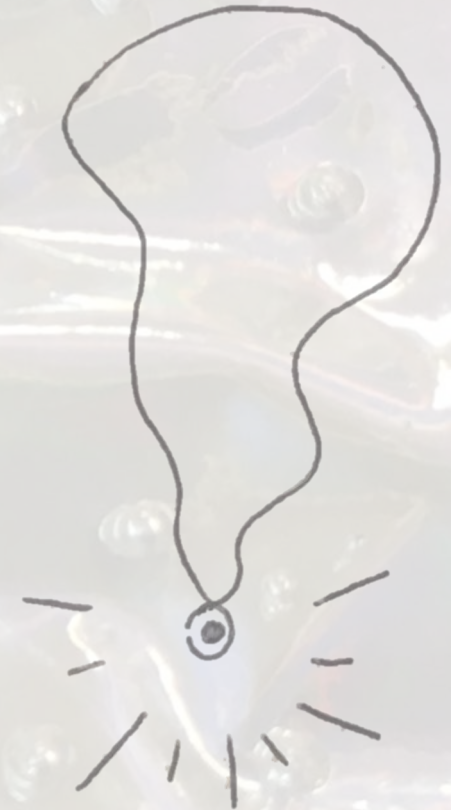
CD:n pariksi valitsin hopean. Tähän oli useampia syitä. Ensinnäkin hopea on helppo korumateriaali. Se ei ole liian kallista, mutta ihmiset kuitenkin arvostavat sitä ja useimmat pystyvät sitä käyttämään. Itse liitän hopeaan mielikuvan puhtaudesta, onhan se bakteereita hylkivä materiaali, jota aiemmassa sairaanhoitajan ammatissani olin tottunut näkemään haavahoitotuotteissa. Sitä on myös helppo työstää.

Tavallaan ajattelin hopean tuovan korulle hieman lisäarvoa verrattuna siihen, että siinä olisi pelkkää CD:tä tai, että sen olisi yhdistänyt esimerkiksi kupariin tai messinkiin. Uskon ihmisten asettavan hopeakorun erilaiseen asemaan kuin korun, jossa ei ole jalometallia ollenkaan. Tämä liittyy aiempaan pohdintaani siitä, mikä on pukukoru tai arvokoru. Suurin osa Suomessa käytettävästä hopeasta on myös kierätettyä, mikä sopii mainiosti korujeni viitekehykseen.

Minua myös kiehtoo ajatus yhdistää ”roska” ja arvometalli, koska haluaisin saada ihmiset ajattelemaan, mikä on se asia, joka tekee materiaalista arvokkaan. Periaatteessa ihminen on päättänyt, mikä on arvokasta, niin kuin luonnosta löytyvät metallit ja mineraalit, kuten kulta ja timantit. Haluan hieman horjuttaa näitä mielikuvia. Voisiko materiaalista, jota on tuotettu hirmuiset määrät, mutta joka jää parin sukupolven jälkeen täysin tarpeettomaksi, saada aikaan jotakin kaunista tai hyödyllistä? CD-levyt on

joka tapauksessa joskus tuotettu ja siihen on kulunut paljon energiaa. Nyt ne ovat tehneet tehtävänsä, eikä niillä ole enää muuta tarkoitusta kuin joutua kaatopaikalle tai jätteenpolttolaitokseen ja muuttua takaisin energiaksi.

Haluan tehdä koruja, jotka sopivat kaikille ihmisille jokapäiväiseen käyttöön. Toivon myös, että eettisyydestä kiinnostuneet ihmiset löytäisivät ne. Olen aiemmin viitannut Elsi Rauhalan opinnäytetyöhön, jossa hän kertoo siitä, miten asiakkaat ovat olleet kiinnostuneita jalokivien eettisyydestä ja ovat päättäneet käyttämään synteettisiä tai kierrätettyjä kiviä, koska ovat kokeneet, etteivät voi olla vakuuttuneita kivien eettisyydestä. Tämän perusteella voisi päätellä, että tämän kaltaiset ihmiset voisivat olla kiinnostuneita koruista, joissa kivet on korvattu jollakin muulla.

6.3 OMAN MALLISTON TAVOITTEET

Tavoitteenani oli tutkia kokeilujen avulla, millaisia mahdollisuuksia CD:llä materiaalina olisi korukäytössä. Kokeilujen pohjalta minulla oli tarkoitus suunnitella pieni korumallisto tai -sarja. Tekniikoiden valinnassa halusin ottaa huomioon mahdollisuuden piensarjatuotettavuuteen. Piensarjatuotannolla tarkoitin tässä kohtaa monistettavuutta sekä tuotannon helppoutta, kuitenkin niin, että pääpaino on käsityössä. Ajatuksenani oli, että melko pienellä energiamäärällä pystyisi tuottamaan kohtuullisen määrän koruja, eikä niiden valmistukseen menisi kovin suuria määriä aikaa, jolloin hintatasokin pysyisi sopivana.

Korujen kohderyhmäksi ajattelin ihan tavallisia ihmisiä, sekä niitä, joille eettiset arvot ovat jo ennestään tärkeitä. Tästä syystä halusin koruista mahdollisimman helposti lähestyttävän näköisiä. Ajattelin, että tutun oloinen design saisi sellaisetkin ihmiset kiinnostumaan koruistani, jotka muuten ehkä ostaisivat sellaisia koruja, joihin on istutettu jalokiviä. Pyrin pitämään malliston muotokielen hyvin yksinkertaisena. Ajattelin, että kovin erikoiset tai tähän aikaan sidotut muodot eivät ehkä tavoita haluamaani yleisöä. Pyrkimyksenäni oli tehdä designista melko ajaton, eikä tämän hetken trendeihin sidottu. Minulle olisi tärkeää, että korut olisivat sellaisia, joita ihminen voisi käyttää joka päivä. Lähes jokaisella on korurasiassaan niin kutsutut luottokorut ja mahtavaa olisi, jos minun koruni voisivat saavuttaa tällaisen statuksen.

Taustatyötä tehdessäni yritin etsiä tietoa siitä, onko kukaan käyttänyt aiemmin CD:tä korumateriaalina. Löysin ainoastaan erilaisten harrastelijoiden askartelun koruja, joissa oli käytetty hyvin yksinkertaisia tekniikoita. Tiesin heti, että haluan omista koruista laadukkaamman näköisiä ja ajattelin, että sen voisi saavuttaa soveltamalla perinteisiä kultasepäntekniikoita. Oman näkemykseni ja koruista lukemani aineiston mukaan tämä tuo koruille lisää arvoa. Ajattelin myös, että tällä tavoin koruni muistuttavat enemmän arvokorua, kuin pukukorua ja näin ollen niiden oletettu käyttöikä olisi pidempi. Viittaan tässä

aiemmin tarkastelemini puku- ja arvokorun eroihin. Pukukorut tai trendikorut vaihtelevat kulloisenkin muodin mukaan, mutta arvokorut säilyttävät statuksensa vuodesta toiseen.

Yksi suunnittelutyön lähtökohdista oli, että koruista tulisi laadukkaan näköisiä ja että ne tuntuisivat miellyttäviltä käyttäjänsä päällä. Halusin, että koruisani kokonaisuus on pääosassa eikä CD materiaalina hyppäisi silmille. Tarkemmin katsoessa CD jalokiven korvaajana tulisi ikään kuin yllätyksenä. Jalokivikoruissa pelkkä kivi on yleensä pääosassa, mutta omassa koruissani CD:tä on vain pieni pala, jonka ympärille halusin tuoda omaa muotokieltäni.

Yksi tärkeimmistä tavoitteistani oli se, että korut olisivat ennen kaikkea kauniita ja käytettäviä sekä joka asuun sopivia. Ajattelin, että hienointa olisi, jos ihminen ensin kiinnittäisi huomionsa kauniiseen koruun ja vasta sen jälkeen alkaisi miettimään, mikä siihen on istutettu kiven sijaan. Tällä pyrin siihen, että mahdollisimman laaja yleisö voisi kiinnostua koruistani.

CD-levyn käyttöön korumateriaalina liittyy toki myös ongelmia. Yksi suurimmista lienee sen naarmuuntuminen ja kuluminen. Jos korua esimerkiksi säilytetään korurasiassa muiden korujen joukossa, on hyvin todennäköistä, että CD:n pintaan tulee naarmuja ja se muuttuu ajan mittaan sameaksi. Tätä ei voi oikein millään tavoin estää, muuten kuin ohjeistamalla asiakkaita säilyttämään koruja omassa rasiassaan, erillään muista koruista. Yhtenä tavoitteenani oli saavuttaa luonnon helmeä vastaava kestävyys ja uskoisin että näin onkin. Helmikorun käyttöohjeita noudattamalla, eli riisumalla korut esimerkiksi saunaan mennessä, myös CD-korun käyttöiästään saadaan melko tyydyttävä.

6.4 PROSESSIN KULKU JA KOKEILUT

Prosessi lähti liikkeelle päätöksestä käyttää materiaalina CD-levyä ja yhdistää se hopeaan. Päätin alkaa kokeilemaan melko vapaasti, millä tavoin sitä kannattaa ja voi muokata. Yritin olla miettimättä lopullista produktia vielä tässä vaiheessa, jotta en asettaisi testauksille turhia rajoitteita. Kokeilin leikata ja muokata CD-levyjä erilaisilla tekniikoilla. CD:n pinta on profiililtaan hyvin litteä ja eloton, joten yritin tuoda siihen myös kolmiulotteista pintaa.

Kokeilemiani tekniikoita olivat leikkaaminen vipuleikkurilla, jyrästä, laserleikkaus, lasikuulapuhallus, leikkaaminen prikkaleikkurilla, sulattaminen uunissa sekä sulattaminen kuumailmapuhaltimella. Palloterällä jyräsimällä kokeilin tehdä pintakuviota CD-levyyn. Periaatteessa se toimi hyvin, mutta oli melko hidasta. Apuna olisi hyvä olla esimerkiksi sabluuna, jonka läpi kuviota voisi jyräsiä. Hitauden takia päätin, että se ei sovellu sarjatuotantoon, joten en perehtynyt siihen enempää.

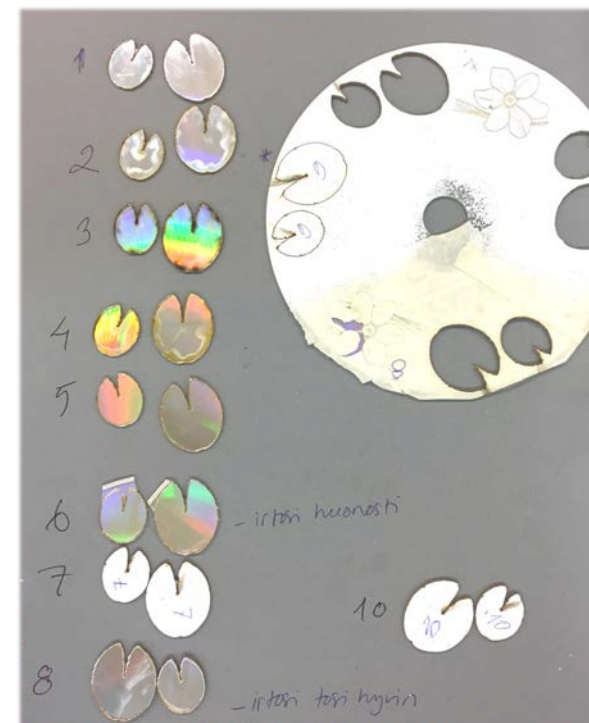
Laserleikkausta kokeilin useampaan otteeseen erilaisilla kuvioilla ja asetuksilla. Testasin kuvioiden leikkaamista sekä rasterointia (Liite 1.). Tämä tekniikka toimi mielestäni yllättävän hyvin käyttämäni materiaaliin. Aluksi mietin, miten CD:n pinta tulisi suojata, jottei lasersäde kimpoaisi siitä takaisin leikkuukärkeen ja ratkaisin tämän ongelman leikkaamalla CD:tä ns. etikettipuolelta tai teippaamalla tai maalaamalla sen. Nämä menetelmät toimivat melko hyvin. Käytin maalaukseen akryyliväriä, jota oli hieman hankala puhdistaa pois leikkaamisen jälkeen kun se oli jo kunnolla kuivunut. Maalarinteippi toimi leikkaamisessa hyvin, mutta rasteroitaessa se sulii kiinni pintaan. Molemmat suojasivat kuitenkin kappaleiden reunoja tummumiselta, joka leikkaamisesta muuten aiheutui.

Oikeiden asetusten löytäminen laserleikkaukseen vaati hieman testausta, sillä valmiita arvoja CD-levylle ei tietenkään löytynyt. Joissakin tapauksissa laser poltti tummat hiililymät kappaleiden pintaan tai reunat jäivät epäsiistiin näköisiksi. Laserilla leikkaamalla CD:n eri kerrokset sulautuivat kiinni toisiinsa, kun taas esimerkiksi prikkaleikkurilla leikatessa ne saattoivat irrota toisistaan.

Alkuvaiheessa selvittelin, olisiko CD-levyyn mahdollista muokata jonkinlaista kolmiulotteista pintaa. Kyselin useammalta opettajalta neuvoa ja he ehdottivat muun muassa imppausmuotin tekoa, heittoprässiä, pallopunnsseleita, sekä kuumailmapuhallinta. Imppausmuotin avulla muodon olisi saanut kerralla juuri sellaiseksi, kuin olisi halunnut, mutta se olisi vaatinut melko monimutkaisia toimenpiteitä. Impattavan kappaleen täytyisi olla tietyn kokoinen, jotta tyhjiö saataisiin aikaiseksi, joten CD:n ympärille olisi täytynyt valmistaa kehikko esimerkiksi kahdesta muovilevystä, joiden väliin CD olisi täytynyt saada ilmatiiviisti. Muovilevyt olisivat olleet kertakäyttöisiä, joten suuret määrät muovia olisi mennyt hukkaan, ja tätä en olisi halunnut. Mikäli imppausmuotti olisi muuten onnistunut, olisi sillä saadut kappaleet täytynyt saada jollakin keinolla irrotettua ylimääräisestä materiaalista. Tällöin olisi pitänyt kokeilla esimerkiksi, mikä olisi sopiva etäisyys kappaleiden välillä ja millä tekniikalla kappaleet saisi helpoiten leikattua irti ylimääräisestä materiaalista.

Uskoisin, että ominaisuuksiensa puolesta CD:n työstö imppauskoneen kaltaisilla menetelmillä voisi toimia, mutta koulun laitteilla ja resursseilla se ei tuntunut hyvältä vaihtoehdolta.

KUVA 7. Laserkokeilu 1.

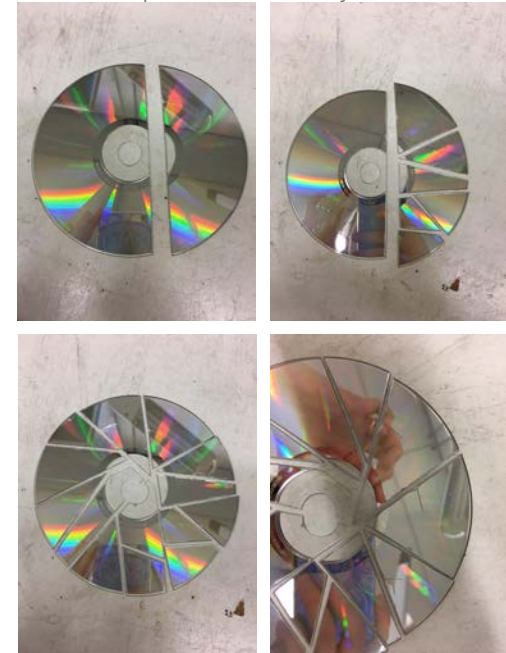

Vipuleikkurilla leikkaaminen onnistui hyvin. Ainoa huomioitava asia oli CD-levyn asento suhteessa leikkuriin. Sitä ei saanut yrittää pitää suorassa kulmassa leikkuriterään nähden, vaan sen tuli antaa ”mennä terän mukana”, sillä muuten siihen tuli säröjä.

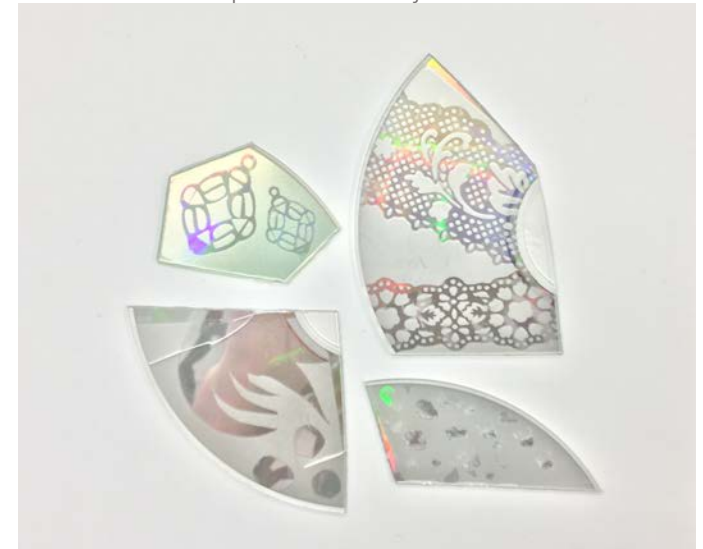
Minua kiinnosti tuoda CD:n pintaan kontrastia kiiltävän ja mattapinnan avulla. Ajattelin, että voisi olla mielenkiintoisen näköistä, jos pinta olisi suurimmalta osin matta, mutta siinä näkyisi kirkkaita pilkahduksia. Peitin osia CD:n pinnasta aluksi maalarinteipillä sekä kynsilakalla ja hiekkapuhalsin sen. Poistettuani teipit ja lakat niiden alla ollut pinta oli jäänyt kirkkaaksi. Mielestäni tämä toimi hyvin ja kokeilin vielä lasikuulapuhaltamista kuvioteipin avulla.

Kynsilakan tai muiden maalien käyttö ei todennäköisesti toimisi CD:n pinnan kuvioimiseen, sillä luultavasti maalin poistamiseen käytettävät aineet samentaisivat pinnan. Teippaamalla tehdyt kuviot sen sijaan toimivat erittäin hyvin. Teippiin olisi mahdollista tehdä mikä tahansa kuvio leikkaamalla se laserleikkurilla. Teippikuvio toimi mielestäni hyvin erityisesti ”negatiivina”, jolloin ympäristö jää himmeäksi ja kuvio näkyy ja erottuu paremmin.

KUVA 8. Vipuleikkurikokeiluja

KUVA 9. Lasikuulapuhalluskokeiluja

Kuumailmapuhaltimen avulla kokeilin, voiko CD:tä muokata kolmiulotteiseen muotoon. Sulattaminen vaati melko korkean lämpötilan, yli 350 °C. Jyrkkien muotojen kohdalla CD:n alumiinifolio alkoi repeillä ja sulaessaan muoviin muodostui kuplia. Myös etiketissä oleva teksti saattoi tulla näkyviin levyn vastakkaiselle puolelle. Kokeilin sulattaa CD:tä erilaisten muotojen, kuten metalliverkkojen päälle. Tällä tavoin sain pintaan hienoja kolmiulotteisia muotoja.

Kokeilin myös muokata prikkaleikkurilla leikattuja kappaleita kuppimaisiksi tai kupolimaisiksi. Lämmitin niitä kuumailmapuhaltimella palloalasin päällä ja painoin muotoonsa pallopunsselilla. Tällä tekniikalla sain aikaan hyviä muotoja, mutta se oli melko hidasta ja hankalaa. Palat eivät meinanneet pysyä paikallaan kuumailmapuhaltimen tuottaman ilmavirran takia, vaan ne lähtivät helposti lentoon. Palat myös jäähdyivät hyvin nopeasti, jolloin ne saattoivat murtua. Tarpeeksi kuppimaista muotoa ei saanut yhdellä kertaa painamalla, vaan ne täytyi käydä läpi vaiheittain suuremmasta pienempään.

Polykarbonaattia pitäisi pystyä muokkaamaan myös kylmänä, mutta ainakaan pallopunsselin ja palloalasin avulla en saanut siihen minkäänlaista muotoa aikaan. Tähän tarvittaisiin varmaankin voimakkaampi prässä, johon olisi tehtävä muotit. Kuumailmapuhallin toimi muuten melko hyvin, mutta CD:n alkaessa sulaa siitä tuli melko paha haju. Päätin olla käyttämättä tätä tekniikkaa, sillä en voinut olla varma, mitä kemikaaleja sulatuksesta vapautuisi hengitysilmaan.

KUVAT 10 JA 11 . Sulatuskokeiluja kuumailmapuhaltimella

Koska en uskaltanut kokeilla enempää kuumailmapuhaltimella sulattamista sen mahdollisten terveyshaittojen takia, päätin testata vielä sulattamista uunissa. Internetissä olin nähnyt, että ihmiset olivat tehneet esimerkiksi koristekulhoja sulattamalla niitä uunissa jonkin päällä. Kuumailmapuhaltimella CD:n muoviosan sulaessa siihen oli muodostunut kauniita kuplia ja näitä lähdin tavoittelemaan myös uunissa sulattamalla. En ollut oikein varma sulatuslämpötilasta, joten sekin minun täytyi selvittää kokeilemalla. Kuumimmillaan uuni oli yli 300 °C.

Kokeilujen perusteella huomasin, että kuplien muodostuminen oli melko sattumanvaraista. Ensin ajattelin sen johtuvan tietyistä lämpötilasta, tai lämpötilan laskun tai nousun vaikutuksesta. Kävi kuitenkin niin, että laittaessani kaksi samanlaista CD:tä olevaa kappaletta uuniin yhtä aikaa, jolloin toiseen muodostui paljon kuplia, kun taas toiseen ei juurikaan. Yksi vaihtava tekijä saattaisi toki olla palojen sijainti uunissa. Jos esimerkiksi lähempänä luukku on viileämpää, kuin uunin perällä. Tämä jäi vielä arvoitukseksi.

Kokeilin sulattaa prikkaleikkurilla leikattuja paloja verkosta muokattuihin muotteihin uunissa, mutta ne eivät oikein onnistuneet. Sulaminen ei tapahtunut tasaisesti, eikä niistä saanut standardimuotoisia ja -kokoisia kappaleita, joita olisin tarvinnut sarjatuotannon kannalta. Olisin voinut vielä kokeilla tehdä muotit esimerkiksi savesta tai muusta kuumuutta kestävästä materiaalista, mutta en usko, että olisin kuitenkaan saanut tarpeeksi pieniä kappaleita.

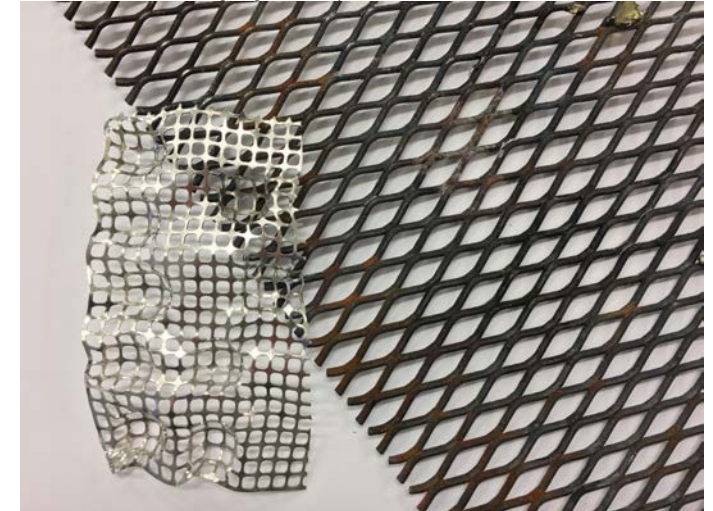
Suurempien kappaleiden sulattaminen muotoon sen sijaan onnistui. Laitoin noin kolme senttimetriä läpimitaltaan olevan pyöreän CD-palan yhteen etanapannun kuopista ja se sulii kauniisti kuopan muotoiseksi. Muun muotoiset kappaleet eivät sulaneet niin hyvin. Pyöreästä palasta oli alumiini osittain irronnut, joten sekin saattoi vaikuttaa sulamiseen.

Halusin myös testata, voinko sulattaa paloja yhteen ja se onnistui hyvin. Tällä tavoin sain hienoja, mutta liian suuria kappaleita. Uskon kuitenkin löytäväni tulevaisuudessa käyttöä myös näille suuremmillekin kappaleille.

KUVA 12. Sulatuskokeiluja uunissa

KUVA 13. Verkkoja, joiden päällä CD:tä sulatettiin

Sulatuskokeiluista syntyi upeita muotoja ja pintoja, mutta ne näyttivät hyvältä suurina kappaleina. Taivutteenani oli tehdä pieniä koruja, eivätkä suuret pinnat tällöin soveltuneet tarkoituksiini. Testauksieni alkuvaiheessa olin kokeillut muokkaamattomien CD-levyjen leikkaamista prikkaleikkurilla. Se toimi melko hyvin. Täytyi vain hieman kokeilla, miten päin CD kannattaa laittaa leikkuriin, mikä on sopiva vauhti ja niin edelleen (LIITE 2.).

Sulattamiini CD-levyihin muodostui hienoja kuplia ja sulamisprosessin aikana alumiini alkoi kupruilla ja repeillä. Tämä loi CD:n pintaan elävyyttä ja ajattelin, että se voisi toimia aivan pienissäkin kappaleissa. Päädyin siis valitsemaan tekniikoikseni levyn sulattamisen uunissa ja sulatettujen palojen leikkaamisen prikkaleikkurilla.

Sulatuksen aikana CD-levyjen alumiini rypistyi satunnaisesti ja muoviosan sulaessa levyn paksuus muuttui epätasaiseksi. CD saattoi olla reunastaan paljon ohuempi, kuin keskeltä. Tämä aiheutti hieman hankaluuksia prikkaleikkurilla leikatessa. Kun pinta oli epätasainen ei priikka lävistänyt levyä tasaisesti, jolloin syntyi halkeamia ja leikatut kappaleet saattoivat murtua. Onnistumisprosentti oli kuitenkin tyydyttävä, joten olin tyytyväinen valintaani.

Prikkaleikkurilla leikkaamalla sain paloista aina samankokoisia, jolloin minun oli mahdollista valmistaa niille standardikokoisia istukoita. Toinen mahdollisuus olisi voinut olla leikata muodot laserleikkurilla, mutta päädyttyäni pyöreään muotoon, koin leikkaamisen prikkaleikkurilla helpommaksi vaihtoehdoksi. Laserleikkaaminen olisi toiminut, mikäli olisi valinnut jonkin monimutkaisemman muodon. Pyöreä muoto sopi hyvin ajatukseeni jalokivien korvaamisesta.

KUVAT 14 JA 15. Prikkaleikkurilla leikattuja, uunissa sulatettuja paloja

Kun CD-kokeilut oli saatu päätökseen, oli minun alettava miettimään, miten CD kannattaisi kiinnittää hopeaan. Mietin erilaisia istutustekniikoita, kuten koura-, lanka-, helmi- tai kamee-istutus. Mietin myös, voisiko omien tuotteideni kohdalla olla perusteltua käyttää liimaa. Joskus istutettavat materiaalit ovat sellaisia, että muuta vaihtoehtoa ei ole (Lahtela, 2013, 28).

En kuitenkaan olisi mielelläni halunnut liimata kappaleita hopeaan, joten kokeilin paria eri tapaa istuttaa ne. Ensimmäisessä tekniikassa puristus tuli ikään kuin suoraan CD-kappaleen sivulta. Löin punseleiden avulla metalliin "nystyröitä" jotka puristivat kappaletta aina vastakkaisilta puolilta. Isojen CD-kappaleiden kohdalla tämä vastakkaisilta suunnilta tuleva pistemäinen puristus aiheutti sen, että levyyn saattoi tulla säröjä.

Päätin kokeilla myös perinteistä putki-istukkaa ja huomasin, että se toimi yllättävän hyvin. Vastakkaisista suunnista naputtelu saattoi aiheuttaa murtumista tai säröjä, mutta pääosin materiaali kesti hyvin. Epäilen, että muoviosan sulattaminen vaikutti jotenkin sen kestävyteen ja joustavuuteen ja sai sen murtumaan helpommin. Ajattelin, että mikäli puristus tulisi yhtä aikaa joka puolelta ei halkeamista tarvitsisi pelätä. Tätä varten sain juuri opinnäytetyökorujani varten valmistetun punsselin. Se toimi erinomaisesti ja sen avulla istukan sai lyötyä siistiksi ja tasaiseksi yhdellä kertaa.

KUVA 16.

KUVA 17.

Kun käytettävät tekniikat olivat selvillä seurasi työn ehkä vaikein vaihe. Minun oli päätettävä lopullisten korujen muoto. Olin rajoittanut koon hyvin pieneksi, johon muotojen oli mahduttava. Mallia ja mielikuvia pyrin hakemaan perinteisistä jalokivikoruista. Halusin, että muodossa olisi jotakin modernia ja nykyaikaista, mutta toisaalta halusin ammentaa myös skandi-naavisesta designperinteestä. En kuitenkaan halunnut että koru olisi sellainen, jossa CD-”kivi” olisi yksin istukassaan, kuten jalokivikoruissa usein on, vaan halusin tuoda siihen omaa muotokieltäni.

Aiheen oli myös liityttävä jotenkin luontoon ja eettisyyteen. CD:tä ympäröivien muotojen tuli sopia sen pyöreään muotoon ja tavoitteena oli tasapainoinen kokonaisuus, jossa kumpikaan elementti ei hyppää silmille. Tärkeää oli myös kaunis ja helposti lähestyttävä tuote, joka sopii suomalaiseen makuun.

Olin aiemmin kokeillut tehdä hopeaan pintakuviota hakkaamalla sitä kiven ja vasaran avulla ja ajattelin kokeilla, josko se sopisi yhteen CD:n kanssa. Mielestäni kivi-kuviointi sekä reunan pyöreä muoto sopivat hyvin teemaan, sillä ne muistuttavat minua kivisestä planeetastamme Maasta. Toiseen malliin muoto löytyi hieman vahingossa. Työpöydälläni lojui sahattuja kappaleita valetuista puun oksista ja erään kappaleen siluetti muistutti minua poutapilvestä. Mielestäni kappale sopi kokonsa ja muotonsa puolesta hyvin CD-palan kaveriksi. Leikkisä muoto muistuttaa kesäisistä poutapäivistä, jolloin ei ole mitään hätää.

Loppujen lopuksi päädyin näihin kahteen muotoon. *Kiviseen planeettaan* ja *Poutapilveen*. Kivisestä planeetasta tein kaksi eri kokovaihtoehtoa ja niistä on mahdollista tehdä nappi- tai roikkuvia korvakoruja, sekä riipuksia. Tein kustakin mallikappaleet, joihin juotin putki-istukat valmiiksi. Näistä kolmesta tein kumminkin valamista varten.

KUVA 18. Muodon hahmottelua

Valussa kappaleet onnistuivat hyvin. Ainoastaan istukoiden koon kanssa oli hieman hankaluuksia. En osannut täysin arvioida, mikä verran koko tulisi muuttumaan valun aikana. Alun perin suunnittelemani 5 mm läpimitaltaan oleva CD-kappale ei aivan mahtunut istukkaan, vaan reuna olisi jäänyt liian ohueksi. Onneksi minun oli kuitenkin mahdollista tehdä CD-kappaleista pienempiä, mutta tällöin jouduin juottamaan istukan pohjalle erillisen renkaan, jotta CD-kappale ei putoaisi siitä läpi. Onneksi en tehnyt istukoihin valmiita sovitteita tai niiden alkuja ennen valua, sillä tuolloin ne olisivat olleet vaikeampi muokata sopiviksi.

Tarkoitukseni oli tehdä mallikappaleista sellaisia, että valun jälkeen koruista voisi helposti tehdä joko kiillotettuja tai niihin voisi jättää filssi- tai muun mattapinnan. Filssaaminen osoittautui kuitenkin hankalaksi, kun istukka oli jo korussa paikallaan. Kiiltävä pinta ei sen sijaan vaatinut valun jälkeen muuta, kuin pientä siistimistä ja kiillottamisen kiillotusrummussa.

Istutusvaiheessa CD-kappaleiden epätasainen paksuus tuotti hieman ongelmia. Toiset olivat niin ohuita, että istukkaa piti viilata paljon matalammiksi ja toiset taas mahtuivat niihin juuri ja juuri. En myöskään täysin osannut arvioida, miten paljon istukan reunaan CD:n yläpuolelle kannattaisi jättää.

Istutuspuunseliin tehtiin melko jyrkkä kartio, jotta istukan paksuhko reuna lähtisi kunnolla taipumaan. Tavoitteena oli myös saada tasainen puristus pidemmälle matkalle, jotta CD-pala kiinnittyisi kunnolla istukkaansa. Lyönnin piti tulla suoraan ylhäältä, jottei istutus menisi vinoon. Mielestäni puunseli toimi mainiosti, eikä yksikään CD lohjennut. Lopputuloksesta tuli melko siisti, reunoja täytyi vain hieman viilata ja siistiä filssaamalla ja mikromoottorilla.

KUVA 19. Valumuotti

KUVA 20. Mallikappaleet, sekä valetut kappaleet

7. LOPUKSI

Kokeiluni onnistuivat hyvin ja niiden perusteella voin todeta, että vaihtoehtoisten materiaalien käyttö koruissa on täysin mahdollista. Toki siinä on omat haasteensa, mutta kokeilemieni tekniikoita soveltamalla uskoisin, että laadukkaiden korujen valmistaminen onnistuu, kenties jopa suuremmassakin mittakaavassa.

Uskon, että eettisille koruille tulee olemaan kysyntää tulevina vuosina ja omalla mallistollani pyrin raottamaan tätä maailmaa sellaisillekin ihmisille, jotka eivät vielä ole korujen eettisyyttä sen suuremmin pohtineet. Uskon, että tämän kaltaiset korut tuovat hyvän mielen kenelle tahansa, kun he saavat tietää ajatukset niiden taustalla. Tarinallisuus on tärkeää ja olisi hienoa liittää näiden korujen matkaan lyhyt kertomus siitä, mistä, miten ja miksi ne on valmistettu. Samassa yhteydessä voisi kenties mainita, mikä CD kulloinkin on kyseessä.

Loppujen lopuksi voin sanoa, olevani melko tyytyväinen lopullisiin muotoihin, mittasuhteisiin sekä , siihen, miten CD ei nouse korusta liikaa esille, vaan on osa kokonaisuutta. Pidän myös siitä, että onnistuin pitämään koon pienenä ja arkikäyttöön sopivana. Mieleni olisi kyllä tehnyt valmistaa suurempiakin koruja, etenkin kun sulatin prikkaleikkaamisesta jääneitä jämpäpaloja yhteen. Mutta onneksi voin myöhemmin hyödyntää niitä esimerkiksi uniikkikoruissa. Jatkokehitysideana olen myös miettinyt näyttävämpiä koruja, joissa on paljon pieniä CD:n paloja jotka kaukaa katsottuna kimmeltävät kauniisti. Voisin myös kokeilla istuttaa ainoastaan prikkaleikkurilla leikattuja, sulattamattomia CD:n paloja.

Kaiken kaikkiaan mallisto onnistui hyvin. Korut ovat moderneja, mutta silti ajattomia. Ne ovat yksinkertaisia, mutta silti niissä on jokin juju. Muotokieli tuntuu minulle ominaiselta ja niiden valmistustavat soveltuvat pensarjatuotantoon.

KUVA 21. Luonnoksia

MALLISTON TUOTTEET

KIVINEN PLANEETTA

POUTAPILVIÄ

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Allen, H. Asscher, L. Chevalier, P. Delveaux, R. Delville, R. Giard, M. E. Gübelin, E. Hatsor, J. Kaplan, G. Lenzen, G. Morelli, B. Von Der Schrick, G. Schubnel, H-J. Serre, J-C. Smith, N. R. Stern, H & Tillander, H. 1980. Timantti, taru, taika ja todellisuus. Amsterdam: Roto/Smeets

Druett English, H. W. Dormer, P. 1995. Jewelry of our time, art, ornament and obsession. London: Thames and Hudson

Harmainen, T. 2006. Eligius – Jalot kullan takojat. Helsinki, Suomen Kultaseppien Liitto ry

Kerner, M. 2013. Fashion jewelry, the Collection of Barbara Berger. New York: Assouline Publishing

Korinchak, S. 2016. Art jewelry today. Atglen: Schiffer Publishing Ltd

Lahtela, I. 2013. Kiven istutus, Jalokivien istutus kultasepän työssä. Helsinki: Opetushallitus

Meilach, D. Z. 2003. Art Jewelry today. Atglen: Schiffer Publishing Ltd

Mulvagh, J. & Picasso, P. 1988. Costume jewelry in vogue. London: Thames and Hudson

Mustonen, E. & Altarriba, A. 2009. Koru3, International Contemporary Jewellery. Imatra Art Museun, Finland: Saimaan Ammattikorkeakoulun julkaisuja

Newman, H. 1981. An Illustrated Dictionary of jewelry. London: Thames and Hudson Ltd

Tillander-Godheim, U. 2011. Fabergén suomalaiset mestarit. Helsinki: Tammi

West, J. 1998. Made to Wear, Creativity in Contemporary Art Jewellery. London: Lund Huphries Publishers

Wilkinson, H. & Tolkien, T, 1997. A collectors guide to costume jewelry, Key styles and how to recognise them. London: Quarto publishing plc

Opinnäytetyöt:

Joutsu, S. 2017, Interface: Paperi korumateriaalina ja video osana muotoiluprosessia. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu, Muotoiluinstituutti (viitattu 2.1.2018). Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/125660>

Rauhala, E. 2015, Läpinäkyvä, eettiset arvot jalokivissä ja koruissa. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu, Muotoiluinstituutti (viitattu 11.3.2018). Saatavissa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015090214260>

Internetlähteet:

<http://timantit.com/kimberley.asp> (viitattu 28.2.2018)

<https://www.hsy.fi/fi/asukkaalle/lajittelujakierattys/lajitteluohjeet/Sivut/default.aspx> (28.2.108)

<https://www.phj.fi/asukkaat/jatehaku/tuote/80/CD-levy> (28.2.2018)

<https://fi.wikipedia.org/wiki/CD-levy> (2.4.2018)

Videolähteet:

Pahuja, N. Becker, M. Kramer, J. Diamond road , 2007– kolmiosainen dokumenttisarja, Kensington Communications, Canada

Kuvat:

KUVA 1. Kultajousi, Näyttävät korvakorut, vaaleanpunaiset kivet, Tuotenumero: _20081763, https://kultajousi.fi/fi/tuotteet/nayttavat-korvakorut-vaaleanpunaiset-kivet/_20081763/dp?openGroup=2857 (24.3.2018)

KUVA 2. Kultajousi, Näyttävä kaulakoru, vaaleanpunaiset kivet, Tuotenumero: _20081765, https://kultajousi.fi/fi/tuotteet/nayttava-kaulakoru-vaaleanpunaiset-kivet/_20081765/dp?openGroup=2857 (24.3.2018)

KUVA 3. Timanttiset, Romanssi, pitsihalot -timanttisormus, https://www.timanttiset.fi/fi/Timanttikorut/ROMANSSI-Pitsihalo-timanttisormus-valkokulta_2680-10456 (24.3.2018)

KUVA 4. Janna Syvänoja, 02-Neclace <http://www.jannasyvanoja.com/> (24.3.2018)

KUVA 5. Saara Ruskola, Ruusa-kääty <http://www.saararuskola.com/gallery/> (28.3.2018)

KUVA 6. Mieli-tuote, Korkki kaulakoru: <https://madeby.fi/products/view/3828/korkki-koru> (28.3.2018)

MALLISTON TUOTEKUVAT: Ninni Lahti

Sitaatit:

”Kauneus on funktio” Harmainen, T. 2006. Eligijs – Jalot kullan takojat. Helsinki, Suomen Kultaseppien Liitto ry. s.58-59

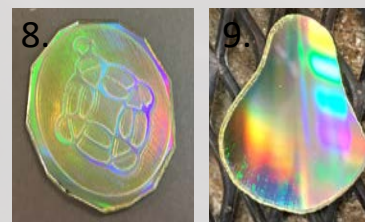
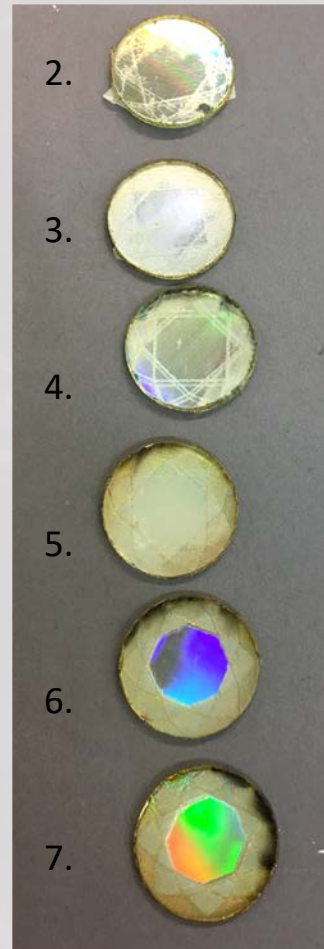
”Loppujen lopuksi kaikki oli vain turhuuksien turhuutta.” Tillander-Godheim, U. 2011. Fabergén suomalaiset mestarit. Helsinki: Tammi. s.124

LIITE 1.

1. Acrylic 30/100/5000 (focus ei kohdallaan)*
2. Acrylic 30/100/5000 (focus parempi)*
3. Laserable plastic 20/80/5000*
4. Laserable plastic 30/80/5000*
5. Acrylic 40/100/5000*
6. 55/100/5000*
7. Rasteri+leikkaus, 100/80 + 35/100/5000, Maalattu
8. Rasteri+leikkaus, 100/80 + 35/100/5000, Maalarinteippi
9. 45/100/5000, Maalattu
10. 38/100/5000, Maalattu

* Pinnoitettu puoli ylöspäin

Lasertesti 2.

Timanttikuvion rasterointi

1. vector: 35/100/5000, raster 45/100, maalarinteippi, ei mennyt ollenkaan läpi (leikkaus, eikä rasterointi)
2. vector: 30/100/5000, raster 45/100, maalarinteippi
3. vector: 25/100/5000, raster 45/100, maalarinteippi, tummempi kuva
4. vector: 25/100/5000, raster 45/100, akryyliväri, vaaleampi kuva
5. vector: 30/100/5000, raster 45/100, akryyliväri, tummempi kuva
6. vector: 30/100/5000, raster 45/100, akryyliväri, tummempi kuva, kuvan keskikohta valkoinen
7. vector: 30/100/5000, raster 45/100, akryyliväri, tummempi kuva, kuvan keskikohta valkoinen, reunimmaisat ja viivat mustalla
8. Rasterointi niin että kuva "negatiivina",
  - Maalarinteippiä todella vaikea saada puhdistettua rasteroinnin jälkeen
  - Myös akryyliväri melko haastava puhdistaa
9. "Barbababa" -muoto
  - Vector 25/100/5000

TAULUKKO 1. Prikkaileikkuritesti 1.

	Prikka nro.18	Prikka nro. 14	Prikka nro.6	Huomioita
Cd+Pawerpol cd:n pinta ylöspäin	<ul style="list-style-type: none"> - Särö leikattuun kpl:n - Prikka jää jumiin - Paverpolilla kovitettu sanomalehti lohkeaa - Ympäristö murtuu - Reunat epäsiistit 	<ul style="list-style-type: none"> - Ei jumitu pahasti - Säröjä 	<ul style="list-style-type: none"> - Siistit - Jää jumiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanomalehti irtoaa
Cd+Pawerpol Cd-pinta alaspäin	<ul style="list-style-type: none"> - Säröjä reunoihin 1. kerralla - Ei jumita 	<ul style="list-style-type: none"> - Reunat epäsiistit - Ei jumitu pahasti 	<ul style="list-style-type: none"> - Jumittuu - Ei säröjä - (1/4 kpl:ssa Säröjä) 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanomalehti irtoaa
Pelkkä cd Kirkas molemmin puolin	<ul style="list-style-type: none"> - cd:n pintakerros irtoaa - Jää vähän jumiin - Eri puolilla ei suurta eroa 		<ul style="list-style-type: none"> - Jumittuu vähän 	
Pelkkä cd, toisella puolella painatus Kirkas ylös		<ul style="list-style-type: none"> - Ei jumita - Murtuu täysin 		
Pelkkä cd, toisella puolella painatus Kirkas alas		<ul style="list-style-type: none"> - Ei jumita - Ei murren 		